

OBCPOPS

**ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA**

2018_2019

**EL SENYOR
DELS ANELLS III.
EL RETORN
DEL REI**

**11, 12 i 13 DE GENER
DE 2019**

SALA 1 PAU CASALS

L'AUDITORI

**auditori.cat
obc.cat**

PUBLISHING RIGHTS CREDITS

All Compositions by Howard Shore (ASCAP) Except:

“Into the West” by Fran Walsh, Howard Shore and Annie Lennox

“The Green Dragon” Music by Janet Roddick, David Donaldson, Stephen Roche and David Long; Lyrics by Fran Walsh and Philippa Boyens

“The Edge of Night” Vocal Melody by Billy Boyd

“Aragorn’s Coronation” Vocal Melody by Viggo Mortensen

Choral Text by J.R.R. Tolkien, Philippa Boyens and Fran Walsh.

Published by New Line Tunes (ASCAP) © 2003. All Rights Reserved.

Except: “Twilight and Shadow Song,” “The Grace of Undómíel Song,” “Borne From the Darkness Song,” “The Destruction of the Ring Song,” “The Eagles Song,” “Queen Arwen Song,” “Twilight and Shadow Song, Pt. 2” Co-Published by New Line Tunes (ASCAP) and South Fifth Avenue Publishing (ASCAP). “Into the West” Co-Published by South Fifth Avenue Publishing (ASCAP), New Line Tunes (ASCAP) and La Lennox Ltd (BMG)

The Lord of the Rings, The Return of the King and the name of the characters, events, items and places therein are trademarks of The Saul Zaentz Company d/b/a Tolkien Enterprises under license to New Line Productions, Inc. All Rights Reserved.

Thanks to: Peter Jackson, Fran Walsh, Philippa Boyens, J.R.R. Tolkien, Ronald Wilford, Jean-Jacques Cesbron, New Line Cinema, Paul Broucek, Lori Silfen, Elizabeth Cotnoir, Alan Frey, Ludwig Wicki, Pirmin Zängerle, Doug Adams, James Sizemore, Amy Baer, Jeffrey Markowitz, Javier Manzana, David Reitz, Clara Sanabras, Cor Jove de l’Orfeo Català, Cor de Noies de l’Orfeo Català, VEUS-Cor infantil Amics de la Unió, Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya and L’Auditori.

PRODUCERS

Columbia Artists Music, LLC:

Ronald A. Wilford - Founding Chairman

Jean-Jacques Cesbron - President

Javier Manzana - General Manager

Jeffrey Markowitz - Production Supervisor

Britt Adams - Associate Production Supervisor

Jerome Fox - Sound Engineer

Peter Boyer - Assistant Conductor

HOWARD SHORE

Prince in New York Music Corporation

James Sizemore - Auricle

EL SENYOR DELS ANELLS III. EL RETORN DEL REI

GENER 2019

Divendres 11 a les 20 h

Dissabte 12 a les 19 h

Diumenge 13 a les 11 h

David Reitz director · Clara Sanabras soprano · Núria Vives i Núria Sagalés
nenes solistes · Cor Jove de l'Orfeó Català · Cor de Noies de l'Orfeó Català ·
VEUS-Cor infantil Amics de la Unió

PARTITURA COMPLETA INTERPRETADA EN DIRECTE

EL SENYOR DELS ANELLS: EL RETORN DEL REI

Partitura de Howard Shore, guanyadora de l'Academy Award®

Projecció de la pel·lícula i banda sonora original interpretada en directe per
orquestra simfònica, cors i solistes

HOWARD SHORE

Toronto 1946

90'

*Arrels i principis · El viatge fins a la Cruïlla · Retorn a Édoras · L'entrega del
calze · La vilania d'en Gòl-lum · El Palantir · La gràcia d'Undómiel · Els ulls
de la Torre Blanca · Una corona de plata i or · L'encesa dels fars · L'escala
de Cirith Úngol · Fidelitat a Dénethor · La separació d'en Sam i en Frodo ·
El sacrifici de Fàramir · Campament a Puigdelara · Andúril - La flama de
l'Oest · Els Camins de la Mort*

PAUSA

20'

*El setge de Góndor · El cau de l'Aranyerra · Grond - L'ariet de l'ultramón ·
Aranyerra la gran · La tomba dels senescals · La batalla dels camps de
Pelènnor · "Camps verds llunyans" · L'escudera de Ròhan · La partida d'en
Théoden · La torre de Cirith Úngol · L'última deliberació · La boca d'en
Sàuron · Per a en Frodo · Mont del Fat · Esquerdes del Fat · Les àguiles ·
La Germandat reunida · El viatge cap a Rades Grises · Els dies de l'Anell*

Concert presentat per

Coca-Cola

Comenta aquest concert amb
#auditori #OBCpops

Agrairiem que apaguéssiu els mòbils, desactivéssiu
les alarmes sonores i continguéssiu els estossecs.
Un mocador redueix notablement el soroll.

L'Auditori és un consorci de

Mitjans patrocinadors

Els temps i la durada del concert són aproximats

PROGRAMA

EL SENYOR DELS ANELLS III. EL RETORN DEL REI (i el retorn d'un príncep, Cameron Duncan)

per Àlex Gorina

És la tercera sessió a L'Auditori i completem *El Senyor dels Anells* de Peter Jackson. També, del compositor Howard Shore, amb l'OBC i els cors de l'Orfeó i l'Infantil dels Amics de la Unió, a qui admiro i agraeixo aquestes experiències. Però, si us sembla bé, abans us vull explicar una història:

Hi havia una vegada un noi de Nova Zelanda (d'on és Peter Jackson i on es va rodar la trilogia) que volia ser director de cinema. Es deia Cameron Duncan. Va morir el 12 de novembre de 2003. Tenia 17 anys. No va poder superar un terrible càncer ni un tractament duríssim de quimioteràpia als quals es va enfrontar mentre rodava dos curtmetratges, *DFK6498* i *Strike Zone* que són el testimoni coratjós, vivencial i responsable de la seva convivència amb la malaltia i la mort. Són dues petites obres mestres, lúcides i commovedores, i tant Peter Jackson com Fran Walsh, la seva dona, guionista i coproductora, les consideren genials, i amb raó. I consideren Cameron un gran cineasta del futur que es va truncar. Peter, Fran, Ian McKellen, Viggo Mortensen i una gran part de l'equip d'*El Senyor dels Anells*, que l'havien conegut i ajudat, van assistir al seu funeral i li van dedicar *El retorn del rei*. Al funeral, van estrenar la cançó *Into the West*, de Howard Shore, el compositor; d'Annie Lennox, la cantant, i Fran Walsh, l'escriptora, coautors d'un autèntic lament líric i èlfic, pretesament somniat per Galadriel quan els darrers herois de l'epopeia salpen per fer el viatge final amb vaixell, al més enllà. *Into the West* recull moments i pensaments de Tolkien al tercer dels llibres, però va ser creada amb Cameron Duncan al cor de tots plegats, i és la cançó dels crèdits finals del film d'avui. Va guanyar l'Oscar, el tercer de Howard Shore, també reconegut amb el premi a la millor banda sonora de l'any.

Us demano esperar fins a la darrera nota per escoltar-la sencera i acabar l'experiència audiovisual d'*El Senyor dels Anells* amb un plus de gratitud. I de respecte. I de recolliment, amb l'emoció profunda dels sentiments més humans enmig de la fantasia cultural i els grans relats dels nostres orígens. No fa gaires dies, una nova Marató de TV3, dedicada a la malaltia que Cameron Duncan no va superar, va tornar a demostrar la unió i la força dels humans i els pobles quan han de vèncer les pors i les limitacions. L'equip del film es va solidaritzar i van aprendre amb humilitat a fer d'aquell noi de 17 anys l'heroi de la seva vida i del seu ofici. Una comunitat al voltant d'un príncep, o d'un petit

hobbit meravellós, on són i valen el mateix els elfs immaculats i senyorívols que els nans miners i foscos, tots amb un gran paper a fer en la lluita pels somnis i la bellesa.

També aquí, avui, el cinema i la música, el so i la imatge, els que van fer la trilogia i els que interpreteu la música, i els que escolteu i mireu, i els que ho feu possible en tots els àmbits de les activitats de L'Auditori, formeu part d'aquesta gran comunitat solidària, al costat del miracle de la creació i de la recreació, de l'aspiració humana a la bellesa i al record.

Cameron Duncan li havia demanat a Peter Jackson no ser oblidat. Peter Jackson li va dedicar la seva obra i li va regalar aquesta cançó com una oració. En una de les edicions en DVD hi va incloure els dos curts del gran director Duncan. Em semblava important no robar-vos el dret a formar part d'aquesta història, i que el seu record es perpetuï, i que la sessió i el concert d'avui no només siguin una festa, una apoteosi, un plaer, un gest d'admiració al gran cinema i a la gran música, i una manera extraordinària d'encetar el 2019, sinó un moment molt especial de compassió i admiració.

Veieu? Ara no tinc espai per explicar-vos res més, però estic segur que m'ho perdonareu perquè, de vegades, més que les anècdotes o les savieses, importa més saber que la bondat i el talent són una part indestriable de la nostra aspiració a existir.

Bon any, amigues i amics!!

EL SENYOR DELS ANELLS - EN CONCERT

The Lord of the Rings – Live to Projection convida el públic a “sentir” la Terra Mitjana de J.R.R. Tolkien com no ho ha fet mai. Com sempre, la indeleble història de l'autor transmet una sensació gairebé infinita de sorpresa i detall. Les pel·lícules atemporals de Peter Jackson traslladen l'abast i l'emoció de la història des de la mirada interior fins a la gran pantalla. Ara, la música de Howard Shore passa a primer pla per transmetre el cor i l'ànima d'aquesta aventura èpica.

Situats sota una immensa pantalla de projecció, més de 100 músics interpretaran, durant tres hores, la partitura de Shore d'*El Senyor dels Anells: El retorn del rei* perfectament sincronitzada amb la pel·lícula. Aquesta actuació singular permet que la partitura original de 2003 suporti tot el pes narratiu i creï una experiència totalment nova i impressionant en un concert en directe.

La música d'*El Senyor dels Anells* és una de les bandes sonores més complexes i completes. La partitura de Howard Shore és tan rica i profunda com la història que la inspira. La complexitat i la grandesa de la Terra Mitjana i la gran Guerra de l'Anell es transmeten a través dels fils conductors i la magnífica perspectiva que ofereix l'expressiva composició de Shore.

DOUG ADAMS

Doug Adams és músic i escriptor amb seu a Chicago. És autor del llibre *The Music of the Lord of the Rings Films*.

EL SENYOR DELS ANELLS: EL RETORN DEL REI

El capítol culminant de la música composta per Howard Shore per a *El Senyor dels Anells: El retorn del rei* reuneix tot el que ha passat fins ara i ho fa avançar inexorablement cap a la fi. El tema de cada personatge, cada estil cultural, cada motiu associat als preceptes de l'obra de Tolkien ha d'arribar a la seva destinació, ja establerta en les dues partitures anteriors.

El tema de la Germandat, un cop formada i després fragmentada, ha d'arribar tot sol a un nou nivell d'heroïcitat quan la Companyia arriba al Mont del Fat. Els temes dels Elfs ens han d'obsequiar amb les seves melodies finals sobre la Terra Mitjana abans de retrocedir cap a l'Oest. La fúria metàl·lica d'Ísengard ha d'assumir la seva dolorosa caiguda, però no abans que les restes de la seva gestualitat rítmica i melòdica migrin cap al domini de Sàuron i s'uneixin als temes entrelaçats de Mórdor, que es consoliden en la seva pròpia apoteosi terrible.

En la lluita contra l'ascens de Mórdor, els dos regnes d'Homes uneixen els seus poders –Ròhan s'alia amb el “Reclam de la Natura”, Góndor recorre als dos grans temes establerts a La Germandat de l'Anell: “el Regne de Góndor” i “Minas Tirith”. Aquestes dues línies, que fins ara apareixien com a declaracions aïllades, a *El retorn del rei* passen a primer pla i assumeixen papers destacats en la nova guerra.

Però és l'Anell mateix, aquest lleuger cercle d'or que s'ha convertit en l'objectiu principal de tota la Terra Mitjana, el que provoca la fusió musical més profunda i perturbadora. El llarg viatge de l'Anell fins a Mórdor és a punt d'acabar. Responent a la crida del seu amo, l'Anell ha unit les seves característiques: els tres temes principals de Shore sobre l'Anell –història, seducció i malefici– ara xoquen entre ells directament, interactuant com a contrapunts o estirant els contorns melòdics per formar noves línies, mentre l'Anell es veu exposat al perillós precipici de la seva terrible promesa.

Al final, la Terra Mitjana sobreviu a la Guerra de l'Anell per entrar a la Quarta Era. Entreobrint la porta a una nova albadà, Shore atorga a les cultures que sobreviuen fins a la Quarta Era temes que mantenen l'estètica de cadascuna de les societats però cultiven uns ideals renovats. Als Homes se'ls concedeix un descans; als Elfs la pau; als hòbbits la saviesa –i a l'Anell se li concedeix arribar al seu just destí: la destrucció.

LA GERMANDAT DE L'ANELL

La Germandat de l'Anell es va dividir al final de la primera pel·lícula. *Les dues torres* trobava els membres de la Germandat dispersats, però no per això menys determinats. De la mateixa manera, al tema de la Germandat li faltava el pes i l'heroisme que havia mostrat abans, però afrontava l'adversitat sense treva. A *El retorn del rei*, però, el tema de la Germandat vola molt més amunt. En el punt més àlgid de la història, el tema traspassa els límits de l'orquestra i arriba al cor, que canta amb orgull: “Cyll e-Gorv, Le annon beth nín, Ú-erir aen han risto, Ú-erir aen han presto / Portador de l'Anell, Et dono la meva paraula, No es pot trencar. Ni girar...”, mentre la Germandat travessa corrent la Porta Negra.

LA COMARCA I ELS HÒBBITS

Aquest tema està format per elements musicals bàsics, sense ornaments. La melodia diatònica insinua una escala pentatònica simple, mentre que les harmonies presenten només un delicat conjunt de canvis d'acord. Com que aquesta melodia té una estructura tan simple i flexible, Shore pot crear diverses variacions diferents a partir del mateix material. A *El retorn del rei*, aquestes variacions augmenten amb diversos Entorns Heroics diferents del tema de la Comarca, que transformen la melodia suau en una fanfàrria.

EL MÓN DELS HOMES: RÒHAN

L'amor dels rohirrim per la seva terra és present en totes les expressions del seu tema. L'exquisida melodia també és present en el metall proclamador, o els compassos intensos i profunds del Hardanger, un violí noruec. *El retorn del rei* amplia el tema, n'altera els intervals i els modes, i busca un perfil més ple de força mentre els rohirrim cavalquen fins a Góndor per ajudar-los.

EL MÓN DELS HOMES: GÓNDOR

La música de Góndor, que avançava per les vores a *La Germandat* i *Les dues torres*, ara arriba al bell mig de l'escena quan la Humanitat s'enfronta al seu repte més gran. A *El retorn del rei*, dos temes orgullosos, dominats pel metall, donen suport a Góndor –el batec del tema del “Reialme de Góndor” i el tema més introspectiu de “Minas Tirith”. El “Reialme de Góndor” representa el poder i l'orgull del regne, però és l'introspectiu tema “Minas Tirith” el que sobreviurà fins a la Quarta Era.

GÒL·LUM

L'AMENÇA D'EN GÒL·LUM. El címbal hongarès, un parent llunyà del dulcimer, representa el llegat d'en Gòl·lum amb unes crispades figures cromàtiques. A *Les dues torres* aquest instrument representava només un aspecte de la personalitat diversificada d'en Gòl·lum. A *El retorn del rei*, però, en Gòl·lum ha decidit matar els hòbbits guiant-los fins a l'Aranyerra, l'aranya gegant. Així, un cop descobertes les seves malèvoles inclinacions, només aquest tema representa el personatge al llarg de tot *El retorn del rei*.

L'ARANYERRA. La música que Shore compon per a l'Aranyerra és un *tour de force* orquestral, i també la part més densa i més psicològicament pertorbadora de tota la partitura. Malgrat que un motiu recurrent de vuit notes (i per tant adequadament aràcnid) serveix de fil conductor per a tota la composició, és la densa teranyina del contrapunt orquestral el que fa que l'Aranyerra sigui tan única. La seva música està escrita i orquestrada per debilitar qualsevol mena d'estabilitat –una invasió constant d'activitat, que avança i retrocedeix de manera imprevisible.

MÓRDOR

Mórdor és mòrbid, amenaçador i sinistre –aquesta música afavoreix cordes baixes, i els registres més profunds del metall, fusionats per crear una boira espessa de sobretons. El cors, barrejats, sobresurten amb ritmes primaris, amb unes harmonies anormalment properes per aconseguir un efecte imponent i ritualista.

MÓRDOR/SÀURON (EL MALEFICI DE L'ANELL). El motiu principal de “Bàrad-dûr” i “Sàuron” és idèntic al tema del “Malefici de l’Anell únic”. (Aquests tres elements són pràcticament intercanviables al llarg de la història.) Shore utilitza aquest tema per reflectir el “caràcter” de l’Anell, però també representa el seu efecte en el món.

RECLAM DE LA NATURA. La música de la Natura passa la major part de la seva existència resistint les manifestacions externes d’emoció. Gairebé mai mostra enuig o venjança. En canvi, és etèria i sòbria –decidida potser, però com un bàlsam musical per als desequilibris de la Terra Mitjana. Però quan els temes dels Orcs infecten el paisatge musical de la Terra Mitjana, el “Reclam de la Natura” entra en acció. A *El retorn del rei*, aquest tema es posa al costat dels de Ròhan mentre cavalquen cap a Góndor. Al final, però, quan arriben les grans Àguiles, el tema torna a la Natura.

L'ANELL ÚNIC

“L’Anell Únic” és l’element més proactiu de la història. Té tres temes diferents que representen la seva naturalesa multidimensional.

LA HISTÒRIA DE L'ANELL. A cadascuna de les pel·lícules, se sent aquest tema mentre surt el text inicial «*El Senyor dels Anells*», i es torna a sentir cada vegada que l’Anell Únic canvia de mans o supera una fita important en el seu viatge. A *Les dues torres* “La història de l’Anell” es mescla amb el tema de “La pena d’en Gòl·lum” per il·lustrar la seva angoixant obsessió per l’Anell. Però a *El retorn del rei*, el tema de la Història es comença a entrelaçar amb el del “Malefici de l’Anell” a mesura que l’Anell projecta el seu llegat com una amenaça. La mà d’en Sàuron podria tornar a reclamar l’Anell...

LA SEDUCCIÓ DE L'ANELL. Aquest tema, de tons corals nets i purs, i puntuat amb cops sords de bombo, representa la irresistible atracció de l’Anell Únic.

EL MALEFICI DE L'ANELL (MÓRDOR/SÀURON). El tercer tema de “L’Anell Únic” es un grunyit implacable, que es limita a tan sols quatre o cinc tons, amb una determinació infrangible. Igual que amb els antics poders de la Terra Mitjana, Shore incorpora en aquest tema inflexions harmòniques amb un aire oriental, que suggereixen els temps passats.

LA DESTRUCCIÓ DE L'ANELL. La música de la destrucció de l’Anell i el col·lapse del domini d’en Sàuron representa la col·lisió dels temes de la història, la seducció i el malefici per a l’Anell, tot entrelaçant fragments de cada melodia en una meditació sobre tot el que s’ha resolt amb la destrucció d’en Sàuron. La caiguda de l’Anell i la derrota d’en Sàuron completen el viatge, i justifiquen les dificultats dels herois i tot el sofriment que han suportat.

Copyright del text original © 2007, 2010 by Doug Adams

Informació addicional disponible a *The Lord of the Rings: The Return of the King – The Complete Recordings* Reprise Records, al llibre *The Music of the Lord of the Rings Films* de Doug Adams, i en línia a <http://www.musicoflotr.com/>

L'OBC va ser fundada per l'Ajuntament de Barcelona el 1944, consolidant el projecte de l'Orquestra Pau Casals (1920-1937) que la Guerra Civil va interrompre. Avui dia, oberta al món, compromesa amb la societat i mantenint el seu esperit original, té especial cura dels nostres artistes i del nostre patrimoni i té com a missió divulgar la música simfònica principalment des del segle XIX a la creació actual. Té la seu a L'Auditori, on interpreta 24 programes de temporada a més d'altres concerts que acosten la música d'orquestra a la ciutadania. També es presenta a llocs emblemàtics com la Plaça de la Catedral, la platja de la Barceloneta o la Sagrada Família i ha realitzat gires per Europa, Àsia i els EUA, actuant a sales com Musikverein, Wiener Konzerthaus, Concertgebouw, Royal Albert Hall, Kennedy Center o Carnegie Hall.

El primer director titular va ser Eduard Toldrà, i actualment ho és Kazushi Ono. Altres titulars han estat Rafael Ferrer, Antoni Ros Marbà, Salvador Mas, Franz-Paul Decker, Luís Antonio García Navarro, Lawrence Foster, Ernest Martínez Izquierdo, Pablo González i Eiji Oue. També ha estat dirigida per Sergiu Celibidache, Valeri Gergiev, Christopher Hogwood, Eliahu Inbal, Emmanuel Krivine, Jesús López Cobos, Marc Minkowski, Michel Plasson, Mstislav Rostropòvitx o Leonard Slatkin i entre els solistes convidats destaquen Lang Lang, Janine Jansen, Daniel Barenboim, Anne-Sophie Mutter, Isaac Stern, Radu Lupu, Frank Peter Zimmermann, Arcadi Volodos, Plácido Domingo, Montserrat Caballé, Teresa Berganza, Alicia de Larrocha, Pinchas Zukerman, Martha Argerich, Joshua Bell, Gidon Kremer, Truls Mørk, Viktoria Mullova, Piotr Anderszewski, Gil Shaham, Rudolf Buchbinder, Joaquín Achúcarro, Claudio Arrau, Arthur Rubinstein...

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Cristian Chivu, concertino associat / Raúl García, assistent concertino / María José Aznar / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Isabel Galán / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Marina Arrufat* / Clàudia Farrés* / Diédrie Mano* / Ariana Oroño* / Oleksandr Sora* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / María José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Mireia Llorens / Melita Murgea / Antoni Peña / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / José Eduardo Canto* / Frédéric Descargues* / Francesc Puche* / Sei Morishima* / Yulia Tsuranova* / Elitsa Yancheva* **VIOLÉS** Yuval Gottibovich*, solista invitat / Josephine Fitzpatrick, assistent / David Derrico / Franck Heudiard / Christine de Lacoste / Sophie Lasnet / Michel Millet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Irene Argüello* / Paula Hervás* / Marc Tarrida* **VIOLONCELS** Cristoforo Pestalozzi*, solista / Núria Calvo / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Olga Manescu / Jean-Baptiste Texier / Jordi Claret* / Magdalena Cristea* / Marc Galobardes* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Josep Mensa / Matthew Nelson / Albert Prat / Trent Hellarstein* / Nenad Jovic* **FLAUTES** Francisco López, solista / Bea Cambrils / Christian Farroni, assistent / Ricardo Borrull, flautí **OBOËS** Disa English, solista / José Juan Pardo / Dolors Chiralt, assistent / Molly Judson, corn anglès / Oscar Diago* **CLARINETS** Larry Passin, solista / Francesc Navarro / Josep Fuster, assistent i clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / David Bonet / Juan Conrado García, assistent solista / David Rosell, assistent / Juan Rafael Soler* / Gabriel Zahonero* **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Angel Serrano, assistent / Andreu Moros / Andreu Moros* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Raul García, trombó baix / Juan Luis Bori* **TUBA** Daniel Martínez* **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino, assistent / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Iván Herranz* / Miguel Ángel Martínez* / Manuel Roda* **ARPA** Magdalena Barrera **PIANO** Gregori Ferrer* **GUIARRA** Joan Sanmartí* **MANDOLINA** Juan Aguiar* **ENCARREGAT D'ORQUESTRA** Walter Ebenberger **RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ** **MUSICAL** Begoña Pérez **RESPONSABLE TÈCNIC** Ignasi Valero **PERSONAL D'ESCENA** Joan Luís

* col·laborador

DAVID REITZ

Nascut l'any 1975 a Zuric i fill d'un matrimoni de músics, la vida de Reitz ha estat marcada per la música des que era ben petit. Amb sis anys es va iniciar en l'aprenentatge del violoncel amb Samuel Langmeier i va prosseguir amb l'estudi d'aquest instrument a l'Acadèmia de Música de Zuric, on va aprendre música clàssica i moderna de la mà del professor Walter Grimmer i es va graduar l'any 1998 amb matrícula d'honor. Més tard, també va estudiar direcció al mateix centre.

Gràcies a l'empenta i el suport de Karl Scheuber, va aprofundir en els seus coneixements fent dues classes magistrals amb Trevor Kirk i Zung Ye a Zlin (República Txeca). Al mateix temps, també va començar a treballar com a director titular de diverses orquestres i com a director convidat, i va actuar en concerts al costat de solistes com ara Yulianna Avdeeva, Hansheinz Schneeberger, Walter Grimmer i Stefan Wirth. A més, ha fet de director de coral dirigint la *Passió segons sant Joan* i *L'Oratori de Nadal* de Bach, el *Rèquiem en Re menor* de Fauré, i *Un Rèquiem alemany* de Brahms, entre d'altres. Des de l'any 2011 treballa per a CAMI Music dirigint els espectacles projectats en directe d'*El senyor dels anells*.

Ha estat professor a diverses escoles de música, ha estudiat a fons les tècniques d'interpretació barroques i la música de cambra i ha col·laborat amb Friedemann Rieger, Eduard Brunner i l'Orpheus Quartet. Actua en concerts com a violoncel·lista solista i ha participat en gravacions musicals com a director i com a solista. Com a músic de cambra, Reitz ha interpretat amb la violinista Nesina Bösch i els pianistes Stefan Wirth i Bram Buitenkant.

CLARA SANABRAS

Nascuda a França, Clara Sanabras va créixer a Barcelona i va estudiar cant i piano al Conservatori Superior del Liceu i a la Guildhall School de Londres, on es va especialitzar en música antiga. Cantautora, compositora i intèrpret, ha actuat arreu del món en grans escenaris com Barbican, Royal Albert Hall, Buckingham Palace, Kremlin, Sydney Opera House i La Scala de Milà. Ha treballat amb grups i orquestres com Britten Sinfonia, London Voices i Ukelele Orchestra of Great Britain, i ha col·laborat amb músics com Nigel Kennedy, Alberto Iglesias, Karlheinz Stockhausen, Jarvis Cocker, Natacha Atlas i John Rutter.

Ha participat en bandes sonores d'importants produccions de Hollywood com *The Hobbit* i *The Hunger Games*, i en projectes com *Titanic-Live*, pel qual va ser escollida pel mateix compositor James Horner després de la seva fructífera col·laboració a la pel·lícula *Cristiada*.

Actualment treballa amb Ray Davies, el llegendari cantant de The Kinks, en una nova versió de l'àlbum *The Village Green Preservation Society* que commemora el 50è aniversari del seu llançament. A més, presentarà el seu cinquè àlbum en solitari *Fugue to the Floating World* el pròxim mes de març.

COR JOVE DE L'ORFEÓ CATALÀ

ESTEVE NABONA director

Fundat el 1986. Està integrat per 60 cantaires entre 16 i 25 anys. Des del 2003 Esteve Nabona n'és el director i Pau Casan el pianista.

Ha col·laborat amb l'OBC, la London Symphony Orchestra, The Sixteen Orchestra, Ensemble Pygmalion, Ensemble Méridien i Orquestra de Cambra Terrassa 48, entre d'altres. També ha treballat amb directors com H. Christophers, R. Pichon, G. Nosedo, S. Rattle i J. Adams. S'ha presentat arreu dels Països Catalans, a Espanya, Polònia, Alemanya, Àustria, Txèquia i Holanda. Ha enregistrat dos CDs per a Columna Música i el CD *Musicals de Guinovart* per a Palau Records (2017). El 2018 va estrenar el *Rèquiem de Guinovart* i va participar en l'òpera *El monstre al laberint* de J. Dove, amb tots els cors de l'Orfeó Català i la JONC, dirigits per Simon Halsey, en el Festival Grec 2018.

COR DE NOIES DE L'ORFEÓ CATALÀ

BUIA REIXACH I FEIXES directora

Fundat l'any 2000. Està integrat per 37 cantaires entre 16 i 25 anys. Des del 2007 Buia Reixach i Feixes n'és la directora i Josep Surinyac el pianista.

Ha treballat amb directors com Ll. Vilamajó, J. Busto, P. Ll. Biosca, X. Puig, X. Pastrana, M. Minkowski, M. Valdivieso i N. Huynh. Ha col·laborat amb l'Orquestra Simfònica Camera Musicae, Vespres d'Arnadí, Les Musiciens du Louvre, l'OSV i la JONC. Ha actuat arreu de Catalunya, a Espanya, Alemanya, França i Eslovènia. El 2017 va interpretar *Considering Matthew Shepard* de C. H. Johnson amb l'Orfeó Català, els cors de la seva Escola Coral i el Cor de Cambra del Palau; i el 2018 va participar en el Festival Grec en l'òpera *El monstre al laberint*.

El Cor Jove i el Cor de Noies de l'Orfeó Català formen part de l'Escola Coral de l'Orfeó Català que rep el mecenatge de Fundació Banco Santander.

VEUS-COR INFANTIL AMICS DE LA UNIÓ

JOSEP VILA I JOVER director

Neix el 1996 amb l'Escola de Música creada dins la Societat Coral Amics de la Unió de Granollers. Dirigit per Josep Vila i Jover des de la seva formació, destaca per la qualitat, l'eclecticisme i la singularitat de les seves produccions.

Ha participat en nombrosos festivals internacionals i ha estat premiat amb el premi Guido d'Arezzo (2017), el primer premi al 47è Certamen Coral de Tolosa (2015) i la Silver Rose Bowl del concurs Let the Peoples Sing! (2013). També és present en els principals escenaris i festivals del país. Recentment ha participat en el Festival Castell de Peralada (*La Flauta Màgica* el 2018 i *Turandot* el 2016) i a la *Passió segons Sant Marc* de Bach, dirigida per Jordi Savall, en una gira de concerts a Catalunya i França. També ha pujat als escenaris de L'Auditori amb l'OBC (*Kaddish* i la *Missa de Bernstein*) i del Gran Teatre del Liceu (*Conte de Nadal*, *Un Ballo in Maschera*, *Wherter*, *Macbeth* i *Otello*).

HOWARD SHORE

Howard Shore és un dels principals compositors d'avui dia. La seva música, la interpreten les orquestres més prestigioses en sales de concert de tot el món, i s'escolta als cinemes de tot el planeta.

La interpretació musical que Shore fa del món imaginatiu d'*El Senyor dels Anells* i *El hòbbit* de J.R.R. Tolkien, tal com es reflecteix a les pel·lícules de Peter Jackson, captiva des de fa anys espectadors de totes les generacions. Aquesta obra és la més aclamada de les seves composicions fins avui, i li ha permès guanyar tres premis Oscar, quatre premis Grammy, dos Globus d'Or i nombrosos premis de la crítica i en diversos festivals.

Ha estat nomenat Oficial de l'Ordre de Canadà i Oficial de l'Ordre de les Arts i les Lletres de França, a més d'haver estat reconegut amb el Performing Arts Award del Governador General de Canadà. El National Board of Review of Motion Pictures va atorgar a Howard Shore el premi Career Achievement for Music Composition, i la Ciutat de Viena l'ha guardonat amb el premi Max Steiner. Shore ha rebut molts altres premis pels seus èxits professionals.

Potser el més destacable dels seus primers anys és que va ser un dels creadors de *Saturday Night Live* i durant el període 1975-1980 en va ser director musical. Al mateix temps, va començar a col·laborar amb David Cronenberg i des d'aleshores ha compost 15 bandes sonores per a les pel·lícules d'aquest director, entre elles *La mosca*, *Crash*, i *Naked Lunch*. Va obtenir dos premis de la Pantalla Canadenca per la banda sonora de Mapes a les estrelles i per la banda sonora i la cançó de *Cosmopolis*. Les seves bandes sonores originals per a *A Dangerous Method*, *Promeses de l'est* i *Inseparables* van rebre cadascuna un premi Genie Award. Shore continua distingint-se per la seva gran varietat de projectes, des de Hugo, de Martin Scorsese, *Infiltrats*, *L'aviador* (amb la qual va guanyar el ser tercer Globus d'Or) i *Gangs of New York*, fins a *Ed Wood*, *Se7en*, *El silenci dels anyells*, *Filadèlfia*, *Mrs. Doubtfire* i la seva banda sonora més recent per a la pel·lícula de Tom McCarthy, també guanyadora d'un Oscar, *Spotlight*.

La seva òpera *The Fly* (2008), que es va estrenar al Théâtre du Châtelet de París i a Los Angeles Opera, va completar posteriorment tota una temporada al Theatre Trier d'Alemanya. Altres composicions recents són el concert per a piano *Ruin and Memory* per a Lang Lang (2010), el cicle de cançons *A Palace Upon the Ruins* amb la mezzosoprano Jennifer Johnson Cano (2014), el concert de violoncel *Mythic Gardens* amb Sophie Shao (2012), *Fanfare* per al Wanamaker Organ de Filadèlfia (2008), *Sea to Sea*, en commemoració del 150 aniversari de la confederació del Canadà (2017), i el cicle de cançons *L'Aube*, estrenada l'octubre del 2017, interpretada per Susan Platts i encarregada per la Toronto Symphony Orchestra. La National Arts Centre Orchestra estrenarà aquest any *The Forest*, un concert per a guitarra compost per a Miloš.

FRAN WALSH

El 2004, Fran Walsh va rebre un Oscar al millor guió adaptat, un Oscar a la millor cançó original i un Oscar a la millor pel·lícula per *El Senyor dels Anells: El retorn del rei*. Per la composició conjunta d'*El Senyor dels Anells: La Germandat de l'Anell* va estar nominada per a un Oscar, un premi British Academy of Film and Television Arts, i un Writers Guild of America Screen Award, i (juntament amb Peter Jackson, Barrie Osborne i Tim Sanders) va guanyar un AFI Film Award. Abans ja havia rebut una nominació al millor guió per *Heavenly Creatures*, que va escriure conjuntament amb el seu col·laborador Peter Jackson. Walsh, que havia treballat en el món de la música, va començar la seva carrera com a guionista molt aviat després de graduar-se en Literatura anglesa a la Victoria University.

PHILIPPA BOYENS

Després d'haver estat nominada l'any 2000 per *Variety* a la seva llista "Ten Writers to Watch", Philippa Boyens, que va debutar com a guionista amb la trilogia d'*El Senyor dels Anells*, va guanyar un Oscar al millor guió adaptat per *El Senyor dels Anells: El retorn del rei*, i abans havia estat nominada per a un Oscar, un premi British Academy of Film and Television Arts i un Writers Guild of America Award, entre d'altres. Boyens havia treballat en teatre com a dramaturga, mestra, productora i editora. Es va passar al cinema després d'una temporada com a directora del New Zealand Writers Guild. La seva passió per l'obra de J.R.R. Tolkien la va portar a aquest projecte, després de ser-ne seguidora des que tenia onze anys.

PETER JACKSON

Jackson ha contribuït a la història del cinema amb la trilogia d'*El Senyor dels Anells*, que ofereix nou hores de cinema continuat del qual poden gaudir espectadors de tot el món. Aquestes pel·lícules s'han convertit en un fenomen intercultural internacional, i no només rep el respecte dels seguidors i estudiosos de Tolkien, sinó que també introdueix els joves a les novel·les clàssiques. Va obtenir tres premis Oscar –millor director, millor pel·lícula i millor guió adaptat– per *El Senyor dels Anells: El retorn del rei*.

LAS OBRAS MAESTRAS
NO NACEN DE LA
ZONA DE CONFORT

*Royal Bliss es una marca registrada de The Coca-Cola Company.

ROYAL
BLISS®

COMPLICARSE LA VIDA ES MARAVILLOSO
UNA NUEVA GAMA DE MIXERS CON MÁS DE CUARENTA MATICES Y SABORES COMPLEJOS